

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 14P/92/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6220201416
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Maukš
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2021:6220201416.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš sudcom Mgr. Andrejom Maukšom vo veci starostlivosti o maloleté deti M.: X) M., Q.. XX. XX. XXXX G. X) H., Q.. XX. XX. XXXX, t. č. v starostlivosti SLVS Senec, miesto výkonu Centrum pre deti a rodiny Chrastince, Chrastince 1, Lesenice, zastúpení opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, deti rodičov: matky M. M., Q.. XX. XX. XXXX, M.. XX. XX. XXXX a otca D. X., Q.. XX. XX. XXXX, T. M. Č.. XXX, o návrhu navrhovateľky G. Y. S., Q.. XX. XX. XXXX, O. Č.. X, o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti, za účasti Okresnej prokuratúry Veľký Krtíš, takto

rozhodol:

Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 14P/39/2020-48 zo dňa 08. 07. 2020 vo výrokoch I. a II. nasledovne:

I. Maloleté deti M.: M., Q.. XX. XX. XXXX G. H., Q.. XX. XX. XXXX sa z v e r u j ú do ústavnej starostlivosti Súkromno liečebno-výchovného sanatória Senec, miesto výkonu Centrum pre deti a rodiny Chrastince, Chrastince 1, Lesenice.

II. Otec maloletých D. X., Q.. XX. XX. XXXX je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletých detí M.: M., Q.. XX. XX. XXXX G. H., Q.. XX. XX. XXXX mesačným výživným na každého z maloletých detí vo výške po 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Súkromno liečebno-výchovného sanatória Senec, miesto výkonu Centrum pre deti a rodiny Chrastince, Chrastince 1, Lesenice, počnúc dňom 23. 09. 2020.

III. Súd p o v o ľ u j e otcovi zročné výživné za obdobie od 23. 09. 2020 do 30. 04. 2021 na každé z detí v sume po 213,79 Eur splácať v mesačných splátkach po 10 Eur na každé z maloletých detí vždy do 25. dňa v mesiaci na účet Súkromno liečebno-výchovného sanatória Senec, miesto výkonu Centrum pre deti a rodiny Chrastince, Chrastince 1, Lesenice, počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom nadobudne právoplatnosť výrok II. tohto rozsudku o výživnom.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 27. 08. 2020 domáhala zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti o maloletých, ktorí jej boli zverení rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 14P/39/2020 (v návrhu nesprávne označený sp. zn. 13P/39/2020). Návrh odôvodnila tým, že u maloletého H. sa vyskytli východné problémy a obom maloletým deťom boli diagnostikované psychiatrické poruchy. Zdravotný stav navrhovateľky sa v auguste 2020 zhoršil, bola 2 týždne hospitalizovaná so zápalom pľúc a stále sa cíti veľmi slabá. Bytové podmienky navrhovateľky sú stiesnené.

2. Otec maloletých žiadal, aby boli obe maloleté deti zverené do jeho starostlivosti, keďže teraz býva u matky a má tam vytvorené podmienky. Poprel akékoľvek zanedbávanie starostlivosti o deti s tým, že tieto obvinenia sa nezakladajú na pravde. O deti sa riadne staral aj v minulosti.

3. Opatrovníčka maloletých a Okresná prokuratúra Veľký Krtíš navrhli, aby boli maloletí zverení do ústavnej starostlivosti zariadenia, v ktorom sa nachádzajú v súčasnosti na základe vydaného neodkladného opatrenia, z dôvodu zanedbávania starostlivosti zo strany otca.

4. Súd v priebehu konania uznesením č. k. 14P/92/2020-27 zo dňa 23. 09. 2020, vykonateľným dňa 23. 09. 2020, nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil navrhovateľke povinnosť odovzdať maloletých do starostlivosti SLVS Senec, miesto výkonu Centrum pre deti a rodiny Chrastince. Z odôvodnenia vyplýva, že navrhovateľka odmietla ďalšiu starostlivosť o maloletých, a preto hrozilo, že by sa ocitli bez akejkoľvek starostlivosti, pričom starostlivosť o nich nemohli v tom čase zabezpečovať ich rodičia, nakoľko matka maloletých zomrela a otec sa v čase nariadenia neodkladného opatrenia nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom otca maloletých a oboznámením sa so správou SLVS Senec, Centrum pre deti a rodiny Chrastince, správami MUDr. Agáty Boldižárovej, potvrdením ÚPSVaR Veľký Krtíš, rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 14P/39/2020-48 a obsahom vyšetrovacieho spisu OR PZ Veľký Krtíš, ČVS: ORP-221/VYS-VK-2020. Súd chcel vykonať aj výsluch navrhovateľky, ktorá odmietla vypovedať (rovnako ako v trestnom konaní vedenom proti otcovi), pretože by otcovi mohla spôsobiť nebezpečenstvo trestného stíhania, pričom ide o jej blízku osobu (súrodencu). Keďže obsahom výpovede navrhovateľky by boli práve skutočnosti, ktoré sú predmetom trestného stíhania (podozrenie otca z týrania maloletých), mal súd za to, že ide o dôvodné odopretie výpovede. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav:

6. Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 14P/39/2020-48 zo dňa 08. 07. 2020 súd výrokom I. zveril maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky a výrokom II. zaviazal otca prispievať na ich výživu výživným vo výške po 30 % zo sumy životného minima na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš. Z odôvodnenia vyplýva, že matka maloletých zomrela a otec sa v čase vydania rozsudku nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody, a preto ani jeden z rodičov nemohol vykonávať osobnú starostlivosť o maloletých. Navrhovateľka spĺňala všetky zákonné predpoklady na výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a preto jej súd maloletých zveril. Súd taktiež skonštatoval, že maloletí odmietajú kontakt s otcom pre doterajšie negatívne zážitky. Z výsluchu navrhovateľky v uvedenej veci vyplynulo, že starostlivosť o maloletých u ich rodičov nebola dostatočná, nakoľko ich rodičia boli pravidelne pod vplyvom alkoholu, maloletí sa museli starať o svojich mladších súrodencov, často boli sami doma a boli nútení aj variť, hoci nevedeli ako. Potraviny si chodili pýtať buď k navrhovateľke alebo ich získavali spolu s oblečením z kontajnera. Zo správy opatrovníka v uvedenej veci tiež vyplynulo, že maloletí sa odmietli na žiadosť otca (ktorý bol v tom čase vo výkone trestu odňatia slobody) fotografovať a uviedli, že k otcovi sa už vrátiť nechcú, pretože ich bil opaskom, najmä maloletého H..

7. Z výsluchu otca v prejednávanej veci vyplynulo, že bol dňa 04. 11. 2020 podmienene prepustený z výkonu trestu odňatia slobody. V súčasnosti býva so svojou matkou v rodinnom dome na adrese F. Y. XXX pozostávajúcom z kuchyne, dvoch ďalších miestností a letnej kuchyne a má za to, že tu sú podmienky na riadnu výchovu maloletých. Je tu potrebný nábytok a maloletí poznajú toto prostredie, nakoľko tam chodili za svojou starou matkou. V súčasnosti nemá žiaden príjem, je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie a zatiaľ sa uchádzal o zamestnanie neúspešne. Dňa 07. 11. 2020 umrel jeho otec, a preto si vybavil opatrovateľský príspevok na jeho matku, ktorý mu bol priznaný od 01. 02. 2021. Starostlivosť o maloletých pred jeho nástupom do výkonu trestu odňatia slobody prebiehala normálne, chodila k nim aj opatrovníčka, niekoľko rokov bol nariadený dohľad a otec má za to, že deti neboli týrané a on držal rodinu pokope. Stávalo sa, že matka maloletých bola pod vplyvom alkoholu a otec preberal starostlivosť o deti. Skutočnosti, ktoré maloletí vypovedali im boli narozprávané zo strany navrhovateľky. Otec poprel, že niekedy došlo k fyzickým útokom na maloletých. Maloletým zakupoval riadne stravu z platu od 500 do 600 Eur mesačne a maloletí si stravu nepýtali v iných domácnostiach. Aj hygiena bola zabezpečovaná, deti boli kúpané každý druhý deň a mali čisté veci. Priznal, že občas si dal pivo, avšak nie denne. S maloletými sa kontaktoval písomne z výkonu trestu odňatia slobody avšak má za to, že navrhovateľka im tieto listy nedávala. Od prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody sa s deťmi

nekontaktoval na odporúčanie opatrovníčky z dôvodu, že deti zatiaľ potrebujú čas. Otec nemá vedomosť o tom, že by neboli uhrádzané poplatky za školu resp. školské pomôcky maloletým, tieto platby sa sťahovali z rodinných prídavkov prostredníctvom osobitného príjemcu mesta Veľký Krtíš. Pokiaľ ide o vší, tieto maloletí dostali od inej rodiny, s ktorou im otec zakazoval kontakt. Maloletým umyli hlavu šampónom proti všiam. S maloletými sa väčšinou učila matka, lebo otec bol v robote. Teraz by sa to mohlo zmeniť, nakoľko bude doma a stihne robiť túto prípravu. O maloletých sa pôvodne starala matka podľa jej možností, avšak mala viaceré výkyvy vo výchove, najmä keď bola pod vplyvom alkoholu. Vtedy otec po príchode domov prevzal starostlivosť, navaril a deti mali všetko. Od matky občas dostali bitku, keď si to zaslúžili, avšak nešlo o týranie. Priväzovanie maloletého H. sa nezakladá na pravde. Pokiaľ by boli maloletí u otca, chodili by do školy tam kde chodia teraz, na internát. Vzťah otca s navrhovateľkou je zlý po dobu asi 8 rokov, robí mu zle, on jej nijako neublížil.

8. Z vyšetrovacieho spisu OR PZ Veľký Krtíš ČVS:ORP-221/VYS-VK-2020 vyplynulo, že otcovi bolo uznesením zo dňa 09. 12. 2020 vznesené obvinenie za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. a), b) a c) a ods. 3, písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že v období od roku 2017 do 18. 02. 2020, s výnimkou obdobia, kedy vykonával trest odňatia slobody, v byte na Ž. X vo T. X. a inde spôsobil svojím maloletým deťom M. G. H.K., X. G. D. M., psychické a fyzické utrpenie tak, že všetky štyri deti opakovane bil rukou po tele, maloletú M. G. H. opakovane udieral opaskom, vulgárne im nadával a vyvolával v nich strach hrozbou bitky. Maloletého H. najmenej päťkrát vložil do vaničky so studenou vodou a hodinu mu nedovolil odtiaľ vyjsť a počas toho ho bil. Maloletého H. vyviedol na chodbu bytového domu, kopol ho nohou do oblasti hlavy, následkom čoho upadol do bezvedomia. Maloletým bezdôvodne odopieral stravu, v dôsledku čoho boli maloletí H. G. M. opakovane hladní a prinútení pýtať si jedlo od cudzích a taktiež ho spolu s oblečením získavali z kontajnera. Nechával maloleté deti osamote, pričom maloletí H. G. M. sa museli starať o mladších súrodencov, zabezpečovať im stravu z kontajnera a od cudzích ľudí. Deti chodili nedostatočne oblečené, boli zanedbané, trpeli zavšivavením, v dôsledku čoho museli maloletí H. G. M. vyhľadať odbornú psychiatrickú pomoc.

Zo zápisnice o výsluchu maloletej M. vyplynulo, že bývali od roku 2017 chudobne, rodičia sa o ňu zle starali, boli k nej zlí a ona sa starala o menšie deti. Podľa zápisnice sa maloletá rozplakala. Uviedla, že otec bil opaskom ju, maloletého H. aj maloletého brata X., ktorý mal dva roky. Bil aj ich matku. Maloletá ďalej uviedla, že matka k nim bola dobrá, ale priväzovala maloletého H. o radiátor, ak bol zlý. Keď matka dostala podporu alebo keď otec išiel do roboty, vtedy mali potraviny. Otec bol každý deň opitý a pod vplyvom alkoholu k nim bol zlý, bil ich a nadával im slovami: „kurva“, „piča“. O hygienu sa starala matka. Maloletá sa starala sa o mladších súrodencov H., X. a D. tak, že ich krmila, prezliekala, dával im jesť, aj matka v tomto čase bola pod vplyvom alkoholu. Keď bola hladná, jedlo si zabezpečovala z kontajnera a niekedy od iných ľudí, konkrétne od ich tety (navrhovateľky). Jej súrodenci chorí neboli, ona chorá bola, mala horúčky a vtedy s ňou rodičia nešli k lekárovi, avšak maloletá si nepamätá, kedy k tomu presne došlo. Otec jej dával aj facky na tvár, keď bol pod vplyvom alkoholu, čo bolo denne a viackrát z toho mala modriny. Maloletému H. spôsobil zranenie takým spôsobom, že ho udrel, zavolať si ho na chodbu dal mu „kopačku“ a keď ho priniesol naspäť, nebol pri vedomí. Taktiež matka udrela maloletú D., keď bol otec v base. Pokiaľ ide o prípravu do školy, maloletá sa doma neučila, pretože sa musela starať o deti. V škole mala zlé známky, teraz je to lepšie. Rodičia jej školské pomôcky nekupovali, nejaké dostávala v škole, tam dostávala aj obedy. Maloletá mala vší, čo zistili na internáte. Matka ich kúpala jedenkrát týždenne, teplú vodu mali. Otec napustil maloletému H. do vaničky studenú vodu, musel tam hodinu sedieť a potom ho dal kľačať. Matka nezakročila, lebo otec by ju tiež udrel. Maloletý H. však nemal z tohto zranenie, ani nebol chorý.

Zo zápisnice o výsluchu maloletého H. vyplynulo, že otec sa k nemu správal zle, bil ho opaskom, dal ho do studenej vody (päťkrát), kde ho ešte dobil, dával ich kľačať, niekedy bol opitý. Maloletý bol udretý viackrát na chrbát, ruky, nohy, mal z toho modriny, avšak nekrvácal. Stalo sa mu, že nevedel potom hýbať rukami. K tomuto dochádzalo denne. Matka maloletého v tom čase žiadala otca, aby ho pustil von aj ju však udrel. O maloletého sa doma starala maloletá M.. Keď boli hladní, matka aj otec ich so sestrou poslali po kontajneroch. Pokiaľ ide o ošatenie, maloletý uviedol, že keď bola zima dostal gumáky, ktoré matka našla. Pila aj ich matka a o ostatných súrodencov sa vtedy staral maloletý so sestrou. Maloletý uvádzal strach z otca. Taktiež uviedol, že bol priviazaný matkou asi na hodinu o radiátor šnúrkou a šalom s odôvodnením, že bol zlý. Taktiež kľačal, čo matka kontrolovala. Maloletý ďalej uviedol, že otec bil aj maloletú M. opaskom po rukách, hlave a nohách, každý deň a bol pri tom opitý. Na otázku, či ho

niekedy kopol otec do bezvedomia, maloletý uvádza, áno, avšak na otázku, či si to pamätá uvádza, že si to nepamätá.

Zo zápisnice o výsluchu navrhovateľky a otca vyplynulo, že obaja využili svoje právo a odmietli vypovedať.

Zo zápisnice o výsluchu svedka H. U. vyplynulo, že je druhom navrhovateľky, v ktorej domácnosti bývali maloletí. Počas tohto pobytu maloletí spomínali, že ich rodičia nechávali samých doma a pili. Maloletá M. uviedla, že otec stále bil maloletého H.. Maloletá M. stále nosila maloletého X. na rukách, keď rodičia pili a zabávali sa. Maloletý H. vravel, že otec ho mlátil stále. Svedok modriny nevidel. Deti boli často hladné, chodili hľadať jedlo po kontajneroch. Ich matka nevarila, skôr hľadala alkohol, pričom viackrát im jedlo dávala navrhovateľka. Otec aj matka boli stále pod vplyvom alkoholu. Otec býval agresívny. Svedok veľakrát počul, ako z okna vybfakoval na deti a keď mal vypité, tak bil družku aj deti.

Zo znaleckého posudku znalkyne MUDr. Zuzany Stanovičovej, PhD. č. 24/2021, odbor zdravotníctva a farmácia, odvetvie pediatria, vyplynulo, že v čase nástupu otca do výkonu trestu odňatia slobody a zverenia maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti sa maloletá M. vyvíjala primerane s primeranou hmotnosťou. Maloletý H. mal prítomné znaky podvýživy s hmotnosťou na dolnej hranici pod normou, čo svedčí pre nedostatočné stravovanie a známky neprimeraného zaobchádzania a týrania boli zistené detským psychiatrom, nakoľko dieťa bolo v škole neprispôsobivé, malo rušivé prejavy, agresívne správanie a poruchu učenia. Maloletý X. bol s hmotnosťou na dolnej hranici priemeru, čo svedčí pre nedostatočné stravovanie. Maloletá D. nedostávala primeranú stravu, ani jej nebol podávaný vitamín D ako prevencia krivice. Na maloletých neboli zaznamenané žiadne fyzické zranenia. Maloletá M. prospievala riadne, avšak maloletí H., X. G. D. boli nedostatočne živí. Maloletá M., H. G. X. mali absolvované všetky povinné očkovania, maloletá D. neabsolvovala pravidelné preventívne prehliadky a prvé očkovanie mala podané oneskorene až vo veku 7 mesiacov (namiesto veku 2 mesiacov). Deti vyrastali v nevhodnom sociálnom prostredí pri nedostatočnej výžive, boli vystavené násilnostiam verbálnym aj fyzickým. Ich vývin bol negatívne ovplyvnený a pokiaľ by naďalej zostali v spoločnej domácnosti v starostlivosti otca, mohlo by dôjsť k vážnemu psychickému a fyzickému narušeniu ich vývoja.

9. Zo správ MUDr. Agáty Boldižárovej, detského psychiatra, zo dňa 11. 08. 2020 vyplynulo, že maloletá M. má diagnózu zmiešané poruchy správania a emócií v detstve a maloletý H. diagnózy poruchy aktivity a pozornosti, zmiešané poruchy správania a emócií v detstve.

10. Zo správy ÚPSVaR Veľký Krtíš vyplynulo, že otec je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 26. 01. 2021 a evidencia trvá. 01. 02. 2021 podal žiadosť na peňažný príspevok na opatrovanie svojej matky. K uvedenému otec na pojednávaní dňa 12. 04. 2021 uviedol, že tento príspevok mu už bol priznaný vo výške približne 470 Eur mesačne, pričom jeho matka vyžaduje celodennú starostlivosť. Z lustrácie v registri obyvateľov vyplynulo, že otec má 7 maloletých detí, okrem maloletých M. G. H. P. Q. X., Q.. XX. XX. XXXX, R. X., Q.. XX. XX. XXXX, X. X., Q.. XX. XX. XXXX, X. M., Q.. XX. XX. XXXX G. D. M., Q.. XX. XX. XXXX. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni vyplynulo, že otec nemá v súčasnosti žiaden príjem.

11. Zo záveru správy SLVS Senec, Centrum pre deti a rodiny Chrastince zo dňa 09. 04. 2021 vyplynulo, že pre nekontrolovateľné správanie maloletého H. dochádza k častým konfliktom a napätej situácii, čo v otvorenom režime neprospeje maloletému ani ostatným klientom, pričom maloletý vyžaduje nepretržitý dohľad aj z dôvodu nežiaducich sexuálnych prejavov v správaní. Maloletý potrebuje špecializovanejšiu a intenzívnejšiu odbornú starostlivosť, než akú sú mu schopní v zariadení poskytnúť. Pre maloletého by bolo vhodné zvážiť režimové pracovisko aj od potvrdenia z podozrenia na syndróm CAN. U maloletej M. neboli zaznamenané žiadne významné poruchy v správaní. K uvedenej správe opatrovníčka na pojednávaní uviedla, že aktuálne nemá voľné miesto pre maloletého H. v špecializovanom zariadení. Kontaktovala zariadenie v Nitre, ktoré poskytuje pomoc sexuálne zneužívaným deťom, ktoré uviedlo, že pre prejavy maloletého ho nie je vhodné umiestniť do tohto zariadenia, nakoľko by mohol ohroziť ostatných klientov s takouto diagnózou. Ďalšie miesto hľadala v Liečebno-výchovnom sanatóriu v Ľubochni pre deti s poruchami správania, kde zatiaľ nedostala odpoveď. Preto navrhla v súčasnosti ponechať maloletého H. v zariadení, v ktorom je v súčasnosti.

12. V súlade s ustanovením § 47 ods. 2 Zákona o rodine súd uvádza, že výkon náhradnej osobnej starostlivosti je vždy dobrovoľný, nakoľko súd náhradnú osobnú starostlivosť zruší vždy, ak o to požiada osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené. Už z tohto dôvodu je návrh navrhovateľky, ktorej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 14P/39/2020-48, dôvodný a je potrebné uvedené rozhodnutie vo výroku I. zmeniť a opätovne riešiť otázku starostlivosti o maloletých.

13. V priebehu konania vyvstali dve alternatívy ďalšej osobnej starostlivosti, a to, že maloletí sa vrátia do osobnej starostlivosti svojho otca, ako sa toho domáha otec, alebo budú opätovne zverení do niektorej z foriem náhradnej starostlivosti, konkrétne ústavnej starostlivosti ako to navrhli opatrovníčka maloletých a Okresná prokuratúra Veľký Krtíš. Túto otázku súd posúdil v súlade s ustanovením § 44 Zákona o rodine, v zmysle ktorého súd zverí maloletých do náhradnej starostlivosti vtedy, ak starostlivosť rodičia nezabezpečujú alebo ju nemôžu zabezpečiť s poukazom na najlepší záujem maloletých. Preto súd posudzoval, či je otec schopný zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletých.